

اظهار نظر کارشناسی درباره:

«طرح استفساریه تبصره «۲» ماده (۷۶) قانون تأمین اجتماعی»

(اعاده شده از شورای نگهبان)(۲)

مقدمه

طرح استفساریه تبصره «۲» ماده (۷۶) قانون تأمین اجتماعی به منظور بهره‌مندی آن دسته از آتش‌نشانی که مشمول قوانین استخدامی خاص - بجز قانون کار - هستند و لکن از نظر رابطه بیمه‌ای مشمول قانون تأمین اجتماعی می‌باشند، از مزایای مشاغل سخت و زیان‌آور تهیه شده است. این طرح که در تاریخ ۱۳۹۶/۱۱/۱۰ به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده بود از سوی شورای نگهبان مغایر اصل یکصد و دوازدهم قانون اساسی شناخته شد. از همین رو کمیسیون تخصصی محترم در مصوبه اصلاحی خود به رفع این ایراد پرداخته است که در این گزارش ضمن تبیین ایراد شورا به بررسی مصوبه مزبور خواهیم پرداخت.

بررسی مصوبه کمیسیون

مطابق مصوبه اولیه مجلس، استفسار ناظر به عموم تبصره «۲» ماده (۷۶) قانون تأمین اجتماعی بود که برخی از اجزای بند «ب» ذیل این تبصره به تصویب مجمع تشخیص مصلحت نظام رسیده است. لذا به موجب اظهار نظر شورای نگهبان با توجه به اینکه اجزاء «۱» و «۳» بند «ب» تبصره «۲» ماده (۷۶) قانون تأمین اجتماعی مصوب مجمع تشخیص مصلحت نظام هستند و عموم استفساریه مجلس شورای اسلامی در خصوص تبصره «۲» ماده (۷۶) قانون مزبور، شامل تفسیر اجزای مذکور نیز می‌شود، تفسیر مصوبه مجمع توسط مجلس مغایر با اصل یکصد و دوازدهم قانون اساسی دانسته شد. لذا، با توجه به صراحت ایراد شورای نگهبان روشن است که به منظور رفع این ایراد، استفسار صورت گرفته نباید ناظر به آن بخش از احکامی باشد که به تصویب مجمع تشخیص مصلحت نظام رسیده است و در موضوع حاضر نیز چنین امری قابل وقوع است. با این توضیح که اگرچه هدف اصلی استفساریه فوق‌الذکر بهره‌مندی متصدیان مشاغل عملیاتی آتش‌نشانی - که بیمه شده تأمین اجتماعی هستند و دارای روابط استخدامی غیر قانون کار با کارفرمایان خود (شهرداری‌ها) هستند - از مزایای مقرر در تبصره «۲» ماده (۷۶) قانون تأمین اجتماعی است که مهمترین این مزایا امکان بازنشستگی با حداقل بیست سال متوالی و بیست و پنج سال متناوب (موضوع جزء «۱» بند «ب» تبصره «۲») می‌باشد. لذا، علیرغم اینکه مزیت‌های مقرر در جزءهای «۱» و «۳» بند «ب» تبصره «۲» ماده (۷۶)

مخصوص سخن علمی

مشخصات طرح

دوره دهم - سال دوم

شماره ثبت:

۳۱۵

شماره چاپ:

۸۷۸

تاریخ چاپ:

۱۳۹۷/۱/۲۹

معاونت پژوهش‌های

سیاسی - حقوقی

دفتر: مطالعات حقوقی

مشخصات گزارش

شماره مسلسل:

۲۴۰۱۵۵۷۵-۳

تاریخ انتشار:

۱۳۹۷/۲/۱

قانون تأمین اجتماعی، مصوب مجمع تشخیص مصلحت نظام هستند و تفسیر این جزءها به موجب اصل یکصد و دوازدهم قانون اساسی و نظریه تفسیری ذیل آن^۱ در صلاحیت مجمع است؛ اما موضوع استفسار حاضر در واقع به دنبال تعیین یک دسته از مشاغل سخت و زیان آور است که در بند «الف» تبصره «۲» ماده (۷۶) قانون تأمین اجتماعی ویژگی‌های آن تعیین شده است (فارغ از اینکه چه مزایایی به این مشاغل تعلق می‌گیرد). به عبارت دیگر اگرچه بخشی از امتیازات مشاغل سخت به موجب مصوبه مجمع تعیین شده است (در اجزای «۱» و «۳» بند «ب» تبصره «۲» ماده (۷۶))، لکن اینکه چه مشاغلی مشمول این عنوان قرار می‌گیرند توسط خود مجلس (در بند «الف» تبصره «۲» ماده (۷۶)) مقرر شده است. بنابراین، علی‌الاصول مجلس شورای اسلامی می‌تواند با استفاده از صلاحیت خود جهت تفسیر بند «الف» تبصره «۲» که صرفاً به تصویب مجلس رسیده است، اقدام به شناسایی این دسته از آتش‌نشانان به عنوان یک مصداق از مشاغل سخت و زیان آور کند.

لذا مصوبه اصلاحی کمیسیون محترم که به جای پرداختن به عموم تبصره «۲» ماده (۷۶) در مقام تفسیر بند «الف» تبصره «۲» ماده (۷۶) قانون تأمین اجتماعی (که به تعریف مشاغل سخت و زیان آور پرداخته است)، می‌باشد، علاوه بر اینکه تصویب آن در صلاحیت مجلس شورای اسلامی است، به تبع منجر به بهره‌مند شدن این اشخاص از مزایای مقرر در جزءهای «۱» و «۳» بند «ب» تبصره «۲»، نیز خواهند شد.

نتیجه‌گیری

بنابه مراتب فوق با عنایت به اینکه در مصوبه کمیسیون استفسار صورت گرفته به جای عموم تبصره «۲» ماده (۷۶) ناظر به بند «الف» تبصره «۲» ماده (۷۶) قانون تأمین اجتماعی شده است و بند مزبور نیز مصوبه خود مجلس می‌باشد و از سوی دیگر بهره‌مندی آتش‌نشانان از مزایای مشاغل سخت و زیان آور به تبع شناسایی آنها به عنوان شغل سخت و زیان آور محقق خواهد شد، مصوبه کمیسیون رافع ایراد شورای نگهبان به نظر می‌رسد.

۱. نظر تفسیری شماره ۴۵۷۵ مورخ ۱۳۷۲/۳/۳ شورای نگهبان:

«بند «۲» - تفسیر مواد قانونی مصوب مجمع در محدوده تبیین مواد با مجمع است. اما اگر مجمع در مقام توسعه و تضییق مصوبه خود باشد مستقلاً نمی‌تواند اقدام نماید.»